

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 541
Din 17.09.2008

Dosar nr.: 313/2008

Petiția nr.: 5755 din data 15.04.2008

Petent: S T

Reclamat: Uniunea Națională a Notarilor Publici din România

Obiect: refuzul Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România de a înscrie la concursul pentru locurile vacante de notar public a unei persoane cu dublă cetățenie.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

S T, cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, cu sediul în str. G-ral. Berthelot, nr.41, sector 1, București

II. Obiectul sesizării

Petenta solicită constatarea existenței unei situații discriminatorii creată prin **refuzul** Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România de a înscrie la concursul pentru locurile vacante de notar public a unei persoane cu dublă cetățenie.

III. Procedura de citare

1. Procedura de citare a fost legal îndeplinită la data de 12.06.2008, prin Adresele nr. 6611, 6612 din data de 09.05.2008, la sediul Consiliului Național

pentru Combaterea Discriminării, potrivit prevederilor art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată. Părțile nu au fost prezente la audieri, dar au comunicat C.N.C.D – ului concluzii scrise prin Adresa nr. 8037/05.06.2008 transmisă de către U.N.N.P.R și Adresa nr. 7398/26.05.2008 transmisă de către petentă.

IV. Descrierea presupusei fapte de discriminare

În sesizarea înregistrată cu nr. **5755** din **15.04.2008**, petenta susține că a adresat o cerere către Uniunea Notarilor Publici, prin care solicita să i se comunice dacă poate sau nu să se înscrie la examenul de notari publici, deși are dublă cetățenie. Petenta susține că a primit un răspuns negativ de la Uniunea Națională a Notarilor Publici din România (răspuns anexat la dosar). Aceasta arată că, potrivit regulamentului de organizare și desfășurare a examenului de notar public, **una** din condițiile ce trebuie îndeplinite de candidați, este să aibă „**numai cetățenia română și domiciliul în România**”. Această condiție rezultă din prevederile art. 16 lit a) din Legea nr. 36/1995 privind notarii publici și activitățile notariale, cu modificările și completările ulterioare, ce impune apartenența numai la cetățenia română, în vederea ocupării și exercitării profesiei de notar public.

Petenta consideră că prin **acel refuz** al Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România este vătămată și discriminată în drepturile sale, că **art. 16 din Legea nr. 36/1995** și Regulamentul de organizare și desfășurare a examenului de notar public pentru notarii stagiați și a concursului pentru ocuparea locurilor vacante de notar public, elaborat de Ministerul Justiției, prevede: *Notar public poate fi cel care are numai cetățenie română și domiciliul în România...* și că această condiție „**are numai cetățenie română**” nu mai poate fi aplicată, deoarece în urma modificărilor Constituției din 2003, art. 16 alin. 3 prevede: funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoane care au cetățenia română și domiciliul în România. Petenta întărește ideea că sintagma „**numai cetățenia română**” a fost înlăturată prin ultimele modificări ale Constituției.

Aceasta precizează că Legea nr. 36/1995 este anterioară modificărilor Constituției din 2003 și că se aplică principiile succesiunii de legi în timp, unite cu principiul supremației constituționale, având drept rezultat abrogarea normelor legale anterioare contrare.

Sușinerile Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România formulate pentru Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării prin adresa nr. 8037/06.06.2008

Uniunea Națională a Notarilor Publici din România vine cu următoarele precizări:

- legiuitorul la adoptarea Legii nr. 36/1995 a avut în vedere considerentele expuse mai jos. Astfel, prin importanța activității sale, notarul public îndeplinește un serviciu de interes public, actele încheiate de acesta fiind de autoritate publică.

- este acceptat unanim că existența unui tratament diferit pentru situații de același gen se apreciază prin raportare la scopul și mijloacele utilizate.

- UNNPR apreciază cerința Legii nr. 36/1995, respectiv a Regulamentului de concurs ca fiind o “**restricție rezonabilă**”, impusă de importanța actelor emise și investirea acestora cu autoritate.

- ca argumente legislativ europene, se invocă art. 6 alin. 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, care prevede că Uniunea respectă identitatea națională a statelor membre. Hotărârea CJCE din 30.09.2003 menționează expres că funcția de notar public reprezintă o participare la exercițiul prerogativelor de putere publică. Hotărârea CJE din 17.12.2008 prevede că astfel de locuri de muncă presupun din partea titularilor existența unui raport special de solidaritate față de stat, precum și reciprocitatea drepturilor și îndatoririlor care reprezintă fundamental legăturii de cetățenie.

- exercitând o funcție de autoritate, notarul public are obligația de loialitate față de statul care l-a investit cu autoritatea publică, astfel că apreciem că autoritatea publică este indisolubil legată de cetățenia acelui stat.

U.N.N.P.R precizează că au existat discuții între reprezentanții Ministerului Justiției, ai Departamentului Afacerilor Externe de pe lângă Guvernul României și această instituție, discuții care au avut în vedere “**solicitarea renunțării la condiția naționalității pentru accesul în profesia de notar public**”, iar punctul unanim a fost acela de a se menține această condiție, justificată de interesul public și autoritatea cu care sunt investiți notarii publici sunt indisolubil legate de cetățenie.

Prin adresa nr. 11578/08.09.2008, CNCD a solicitat de la Ministerul Justiției o copie a Expunerii de motive referitoare la Legea nr. 36/1995 privind activitatea notarilor publici, iar prin adresa nr. 10795/10.09.2008, Ministerul Justiției a înaintat expunerea de motive a legii nr. 36/1995, în care nu se explică în niciun fel de ce este introdusă în lege condiția „numai cetățenia română”, pentru ocuparea funcției de notar public.

V. Motivele de drept

În drept, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca**

acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.** (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zucchero and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată.

Colegiul Director, raportat la obiectul sesizărilor analizează în ce măsură obiectul acestora este de natură să cadă sub incidența art.2 al O.G. nr.137/2000,

republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, care a dat naștere sau nu, unei circumstanțe concretizate în restricție, excludere, deosebire, preferință, și care circumstanțiat la situația petentei, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Coroborat obiectului petiției deduse soluționării, astfel cum este formulat, Colegiul Director observă că în fapt, petenta sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la **un refuz** al Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, de a accepta dosarul petentei pentru a participa la concursul pentru ocuparea unui post de notar public.

Colegiul Director reține faptul că refuzul UNNPR a fost argumentat în baza Regulamentului de organizare și desășurare a examenului de notar public, precum și a prevederilor Legii nr. 36 din 12 mai 1995 a notarilor publici și a activității notariale, cu modificările și completările ulterioare.

Însăși petenta arată în petiția sa că „una din condițiile care trebuie îndeplinite de candidații care doresc să participe la concursul respectiv „rezultă din prevederile legii nr. 36/1995 a notarilor publici și a activității notariale, cu modificările ulterioare, care la art. 16 lit.a teza întâi cuprinde o prevedere similară, notarul public poate fi cel care îndeplinește următoarele condiții: a) are numai cetățenia română și domiciliul în România... Petenta arată că „dispoziția legală mai sus menționată contravine Constituției României.

Plângerea astfel cum este formulată precum și dovezile de la dosar, susținerile petentei sunt de natură de a evidenția un refuz, care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament de restricție, excludere sau deosebire aplicat direct petentei, în raport cu persoane aflate în situații analoage, datorită dublei cetățenii și care a avut drept consecință juridică afectarea dreptului de a participa la un concurs de ocupare a unui post de notar public.

În opinia Colegiului Director, dispozițiile speciale consacrate în special la nivelul Uniunii Europene, precum și a Consiliului Europei și a Organizației Națiunilor Unite, în materia instituțiilor specializate în domeniul drepturilor omului și în mod deosebit în domeniul nediscriminării, au fost receptate de legiuitorul român, prin legea nr. nr. 324/2006 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 626 din 20 iulie 2006 care transpune prevederile Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în munca și ocuparea forței

de munca, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000.

Potrivit art. 16 din O.G. nr. 137/2000, republicată „Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată *garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte*”. Potrivit art. 18 alin.1 „Consiliul este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul sau de activitate, *precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării*”. Iar potrivit art. 19 (1) În vederea combaterii faptelor de discriminare, Consiliul își exercită atribuțiile în următoarele domenii: a) prevenirea faptelor de discriminare; b) medierea faptelor de discriminare; c) investigarea, constatarea și sancționarea faptelor de discriminare; d) monitorizarea cazurilor de discriminare; e) acordarea de asistență de specialitate victimelor discriminării”.

Or, în interpretarea coroborată a prevederilor art. 16, art. 18 și art. 19 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul Director este de opinie că, lato sensu, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării are atribuții de natură a justifica formularea unor puncte de vedere, opinii sau recomandări, cu caracter de îndrumare, fără forță juridică obligatorie, circumscrise analizei principiului nediscriminării.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Sueda, par.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, par.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, par.75) În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

Din prisma acestor considerente, Colegiul observă că potrivit art. 16 din legea nr. 36/1995, cu modificările și completările ulterioare, „Notar public poate fi cel care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are numai cetățenia română și domiciliul în România și are capacitatea de exercițiu al drepturilor civile;
- b) este licențiat în drept - științe juridice - sau doctor în drept;
- c) nu are antecedente penale;
- d) se bucura de o buna reputație;
- e) cunoaște limba română;
- f) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției;
- g) a îndeplinit timp de 2 ani funcția de notar stagiar și a promovat examenul de notar public sau a exercitat timp de 5 ani funcția de notar, judecător, procuror, avocat sau o altă funcție de specialitate juridică și dovedește cunoștințele necesare funcției de notar public, prin promovarea unui concurs organizat, potrivit regulamentului de aplicare a prezentei legi, de Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

În raport cu prevederile art. 16 din legea nr. 36/1995, Colegiul este de opinie că statutul profesiei de notar public trebuie privit din prisma prevederilor art. 3 și art. 4 din legea nr. 36/1995 care prevăd că „Notarul public este investit să îndeplinească un **serviciu de interes public și are statutul unei funcții autonome**”, respectiv „Actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul și semnătura acestuia, **este de autoritate publică și are forța probantă prevăzută de lege**”.

Pornind de la premisa exercitării unui serviciu de interes public respectiv al exercițiului autorității de stat, Colegiul ia act de legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare, care, în art. 2 alin.1, dispune că „Funcția publică reprezintă ansamblul atribuțiilor și responsabilităților, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică de către administrația publică centrală, administrația publică locală și autoritățile administrative autonome”. De asemenea, art. 2 alin.3 dispune că „Activitățile desfășurate de funcționarii publici, care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, sunt următoarele: a) punerea în executare a legilor și a celorlalte acte normative; b) elaborarea proiectelor de acte normative și a altor reglementări specifice autorității sau instituției publice, precum și asigurarea avizării acestora; c) elaborarea proiectelor politicilor și strategiilor, a programelor, a studiilor, analizelor și statisticilor necesare realizării și implementării politicilor publice, precum și a documentației necesare executării legilor, în vederea realizării competenței autorității sau instituției publice; d) consilierea, controlul și auditul public intern; e) gestionarea resurselor umane și a resurselor financiare; f) colectarea creanțelor bugetare; g) reprezentarea intereselor autorității sau instituției publice în raporturile acesteia cu persoane fizice sau juridice de drept public sau privat, din țara și străinătate, în limita competențelor stabilite de conducătorul autorității sau instituției publice, precum și reprezentarea în justiție a autorității sau instituției publice în care își desfășoară activitatea; h) realizarea de activități în conformitate cu strategia de informatizare a administrației publice”.

Potrivit art. 8 din legea nr.188/1999, cu modificările și completările ulterioare „(1) Funcțiile publice de stat sunt funcțiile publice stabilite și avizate, potrivit legii, în cadrul ministerelor, organelor de specialitate ale administrației publice centrale, precum și în cadrul autorităților administrative autonome.

(2) Funcțiile publice teritoriale sunt funcțiile publice stabilite și avizate, potrivit legii, în cadrul instituției prefectului, serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ-teritoriale.

(3) Funcțiile publice locale sunt funcțiile publice stabilite și avizate, potrivit legii, în cadrul aparatului propriu al autorităților administrației publice locale și al instituțiilor publice subordonate acestora”.

Colegiul observă că art. 54 stabilește condițiile care trebuie îndeplinite pentru a ocupa o funcție publică, potrivit legii nr. 188/1999, cu modificările și completările ulterioare, astfel că „Poate ocupa o funcție publică persoana care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are cetățenia română și domiciliul în România;
- b) cunoaște limba română, scris și vorbit;
- c) are vârsta de minimum 18 ani împliniți;
- d) are capacitate deplină de exercițiu;
- e) are o stare de sănătate corespunzătoare funcției publice pentru care candidează, atestată pe baza de examen medical de specialitate;
- f) îndeplinește condițiile de studii prevăzute de lege pentru funcția publică;
- g) îndeplinește condițiile specifice pentru ocuparea funcției publice;
- h) nu a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni contra umanității, contra statului sau contra autorității, de serviciu sau în legătură cu serviciul, care împiedică înfăptuirea justiției, de fals ori a unor fapte de corupție sau a unei infracțiuni săvârșite cu intenție, care ar face-o incompatibilă cu exercitarea funcției publice, cu excepția situației în care a intervenit reabilitarea;
- i) nu a fost destituită dintr-o funcție publică sau nu i-a încetat contractul individual de muncă pentru motive disciplinare în ultimii 7 ani;
- j) nu a desfășurat activitate de poliție politică, astfel cum este definită prin lege.

În aceeași ordine de idei, Colegiul Director ia act de legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, cu modificările și completările ulterioare, care dispune în art. 2 alin.1 și alin.2 că „Executorii judecătorești sunt investiți să îndeplinească un serviciu de interes public” iar „Actul îndeplinit de executorul judecătoresc, în limitele competențelor legale, purtând ștampila și semnătura acestuia, precum și numărul de înregistrare și data, este act de autoritate publică și are forța probantă prevăzută de lege”.

Colegiul observă că art.15 din legea nr. 188/2000, astfel cum a fost modificat prin legea nr. 332 din 17 iulie 2006, stabilește condițiile ce trebuie îndeplinite pentru ocuparea funcției de executor judecătoresc, astfel că „executor judecătoresc poate fi persoana care îndeplinește următoarele condiții:

- a) are cetățenia română și domiciliul în România;
- b) are capacitatea deplină de exercițiu;
- c) este licențiată în drept;
- d) nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație;

- e) cunoaște limba română;
- f) este apta din punct de vedere medical pentru exercitarea funcției;
- g) a îndeplinit timp de 2 ani funcția de executor judecătoresc stagiar și a promovat examenul de definitivat sau, după caz, a exercitat timp de 3 ani o funcție de specialitate juridică și a promovat concursul sau examenul de admitere în profesie. Sunt scutite de examen persoanele care au exercitat timp de 5 ani funcția de judecător, procuror sau avocat, cu condiția să fi promovat examenul de definitivat în profesia din care provin”.

De asemenea, Colegiul ia act de legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care definește în art. 1 magistratura ca „activitatea judiciară desfășurată de judecători în scopul îndeplinirii justiției și de procurori în scopul apărării intereselor generale ale societății, a ordinii de drept, precum și a drepturilor și libertăților cetățenilor”.

Prevederile art. 12, art.13 și art. 14 din legea nr. 303/2004, cu modificările și completările ulterioare, stabilesc admiterea în magistratură precum și condițiile ce trebuie îndeplinite pentru participarea la concursul în vederea admiterii la Institutul Național al Magistraturii. În acest sens art. 14 alin.2 dispune „La concursul pentru admiterea la Institutul Național al Magistraturii se poate înscrie persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) are cetățenia română, domiciliul în România și capacitate deplină de exercițiu;
- b) este licențiată în drept;
- c) nu are antecedente penale sau cazier fiscal;
- d) cunoaște limba română;
- e) este aptă, din punct de vedere medical și psihologic, pentru exercitarea funcției. Comisia medicală se numește prin ordin comun al ministrului justiției și al ministrului sănătății.

Sub aspectul principiului egalității consacrat în art. 16 din Constituția României, Colegiul ia act că potrivit legii fundamentale, astfel cum a fost adoptată la 21 noiembrie 2001 și aprobată prin referendum la 8 decembrie 1991, „(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

(3) Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate de persoanele care au numai cetățenia română și domiciliul în țară.”

Colegiul observă că alin.3 al art.16 a fost modificat prin art.I, pct.7 din legea nr.429/2003 de **revizuire a Constituției**, publicată în Monitorul Oficial nr. 758 din 29 octombrie 2003. Potrivit art. 16 alin.3, astfel cum a fost modificat, **„Funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condițiile legii, de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară. Statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea acestor funcții și demnități”.**

În acest sens, legea fundamentală stabilește că **funcțiile și demnitățile publice, civile sau militare, pot fi ocupate de persoanele care au cetățenia română și domiciliul în țară.** Această regulă este aplicabilă nu numai pentru

domeniul drepturilor și libertăților cetățenești, ci și pentru cel al accesului la autoritățile publice.

Rezultă astfel fără echivoc faptul că textul alin.3 al art. 16 a cunoscut o modificare substanțială odată cu adoptarea legii de revizuire a Constituției. Modul de redactare al textului legii fundamentale din 1991 permitea accesul la funcțiile și demnitățile publice acelor persoane care aveau numai cetățenia română, or noua reglementare constituțională elimină această condiție prin înlăturarea sintagmei „numai”, ceea ce denotă intenția evidentă în considerarea faptului că nu mai este justificată interdicția accesului la aceste funcții și demnități a cetățenilor români care au și o altă cetățenie. Desigur, se impune precizarea că legiuitorul constituant nu a mers însă atât de departe încât să prevadă posibilitatea ocupării funcțiilor publice de orice persoană. Fiind vorba de sfera dreptului public, adică de cea a guvernării, a exercitării autorității statale, interesul politic și social nu poate admite absența oricărei legături între persoanele care ar îndeplini astfel de funcții sau demnități și statul în care le exercită. (vezi în acest sens și Drept constituțional și instituții politice, Vol.I, Ed. A XI a, Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, Editura All Beck, 2003). Așadar, spre deosebire de reglementarea anterioară revizuirii Constituției, înlăturându-se adverbul „numai”-cât privește cetățenia română-s-a înlăturat astfel restricția sau exclusivismul la ocuparea funcțiilor și a demnităților publice. (vezi în acest sens și Instituții și proceduri constituționale în dreptul român și în dreptul comparat, Ion Deleanu, Editura C.H. Beck, 2006)

Pornind de la premisa plasării funcției de notar în sfera **serviciului public** și al **exercițiului autorității de stat**, Colegiul Director este de opinie că în cauză se poate interpreta că elementul de analogie sau comparabilitate este incident relativ la activitățile desfășurate de funcționarii publici, care implică exercitarea prerogativelor de putere publică (în cadrul funcțiilor publice de stat, teritoriale și locale) precum și a executorilor judecătorești. Acest fapt rezultă în mod evident din analiza actelor normative care reglementează funcțiile în speță și din care reiese că atât funcționarul public cât și executorul judecătoresc desfășoară un serviciu public care implică exercițiul autorității de stat. Astfel, se poate reține o situație de analogie între categoria notarului public și a executorului judecătoresc ori a funcționarului public, care exercită prerogative de putere publică.

În raport cu prevederile constituționale din art. 16 alin.3 care înlătură condiția deținerii în exclusivitate a cetățeniei române pentru ocuparea funcțiilor și demnităților publice, art. 16 din legea nr. 36/1995 a notarilor publici și activitatea notarială, cu modificările și completările ulterioare poate fi interpretat în sensul în care ar induce o distincție, restricție, prin impunerea condiției deținerii „numai” a cetățeniei române, spre deosebire de prevederile art. 54 din legea nr. 188/1999 privind statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare ori de prevederile art. 15 din legea nr.188/2000 privind executorii judecătorești, cu modificările și completările ulterioare.

Condițiile stabilite de legiuitor pentru ocuparea funcției de executor judecătoresc (art. 15 din legea nr.188/2000) sau funcționar public (art. 54 din legea nr. 188/1999) și în extenso, inclusiv magistrați (14 alin.2 din legea nr.

303/2004) impun cerința deținerii cetățeniei române și a domiciliului în țară, fără a impune condiția deținerii exclusive a cetățeniei române, în acord cu textul constituțional al art. 16 alin.3. Or, pornind de la premisa că, în opinia legiuitorului constituant, perspectivele ori situația actuală a României în Uniunea Europeană, nu mai justifică interdicția accesului la funcțiile și demnitățile publice a cetățenilor români care au și o altă cetățenie, condiția impusă de art. 16 din legea nr. 36/1995 a notarilor publici și activitatea notarială ar putea fi interpretată ca venind în contradicție cu principiul egalității statuat în Constituția României, revizuită.

Însă opțiunea legiuitorului și examinarea soluțiilor legislative alese de către legiutor precum și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu 5 voturi pentru** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unei fapte de discriminare, prin refuzul de a accepta participarea la concursul de ocupare a funcției de notar public, petentei datorită dublei cetățenii potrivit prevederilor **art. 1 alin 2 lit. c) și i), art. 2, alin. (1), din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare;
2. Recomandă, în temeiul **art 19 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, aprobată și modificată ulterior, Ministerului Justiției să promoveze o lege privind activitatea notarilor publici, prin care discriminarea să fie eliminată, **în sensul respectării principiului egalității de șanse și înlăturării tratamentului discriminatoriu aplicat diferiților candidați la concursul de ocupare a funcției de notar public**
3. **Recomandarea Colegiului Director are caracter pur consultativ**
4. Prezenta hotărâre se va comunica părților în termenul legal;

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

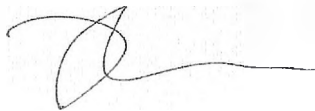
ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

COMȘA CORINA NICOLETA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

MONICA ANA VASILE – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

